

Tanárok az iskolapadban

— Főigazgató ur, ön megbukott a vizsgán! —

Előadást hirdettek a városháza nagy tanácstermébe, kivételesen nem a diákok, hanem a tanítók, tanárok részére. A »tananyagból«, a hallottakból ők fognak majd vizsgálni az elkövetkező évek folyamán. A tantárgy neve: »demokratikus nevelés«, a vizsgázató fórum pedig a magyar társadalom.

A teremben egy gombostűt sem lehet elejteni. A padsorok zsufolásig telve, akiknek már nem jutott ülőhely, tömött sorokban állnak a falak mentén. Sokan vannak: egyetemi professzorok és néptanítók, középiskolai tanárok és óvónők, bölcsész-hallgatók és apácák, a jelen és a jövő oktató nemzedéke; eljöttek meghallgatni, milyen is az az új, melyre a tanítványok seregét vezetőnek kell a jövőben és amely utnak a neve: demokrácia.

Elkezdődik az előadás. Feláll a Tegnep és ünnepélyesen megnyitja az ülést. Hivatkozik a miniszteri rendeletre, amelynek értelmében az előadássorozat hallgatása **kötelező**. Színtelen, fakó hangon olvassa fel az előre elkészített beszédet, arról, hogy mi a tanárnemzedék elkövetkezendő feladata. Hangja néha megcsuklik, közelebb hajol a teleirt papíroshoz, talán nem egészen érti, amit írt. Onkéntelenül a bukásra álló diák jut eszébe, akinek jeles dolgozatot kell írni, ha nem akar megbukni. Meg is erőlteti magát, nekifekszik, citál innen is, onnan is miniszteri rendeletekből és költőktől, használ kifejezéseket, amelyek azelőtt soha nem hagyták el ajkát, melyeket nem a szíve, hanem a megváltozott korszellem diktált. A diák ő, aki nem készült, de azért ki kell vágnia a rezel...

Ennek is vége. A Tegnep ünnepélyesen felkéri a Holnapot, tartsa meg előadását. És most már szóhoz jut a jövő.

Mennyire másként hangzik! Lát-szik, hogy neki szívügye az, amiről beszél. A szívéből csendülnek ki a hangok, a szíve ül ki a szájára. Magyaráz, oktat, rábeszél, meggyőz. Rámutat arra, hogy mit és hogyan kell tanítani, mi kellett volna és mi kell, mi legyen az irodalom, a történelem, a földrajz, a nyelvet tanításának valódi célja. Megmagyarázza, hogy mit jelentenek egyes, szerinte tisztázatlan fogalmak: demokrácia, politizálás. És miután rávezetelt az utra, amelyre lépni történelmi szükségszerűség és amelyen járni a jobb jövő záloga, lerántja irtalmatlan kézzel a leplet a mult halottjaitól. Nem titkolja, hogy súlyos hibák történtek az oktatói rend részéről, félre neveltek az ifjúságot, hagyták magukat is elbutítani felsőbb hatóságaiól, parancsszóra rózsaszínű felhőket kergettek és kergettettek, kritika és ellenállás nélkül végrehajtották mindazt, amit a Rendszer megparancsolt, ami az ifjúság szellemi tönkretételéhez és a bekövetkezett katasztrófa-hoz vezetett. A felelős pozíciókat az ország legmagyarabb tankerületében svábok foglalták el, akik lelkesen és buzgón szolgálták a reakciót. Elég volt mindebből! Lássuk be, hogy súlyos hibákat követtünk el, meakulpázunk és térjünk meg, amíg nem késő...

Figyelem az arccal. Eleinte lagymatag érdeklődés ül rajtuk, de amint az előadó hangja színeződik és erősödik, úgy váltja fel a közönyt előbb a magabizallság és beismerés sápadtsága, majd a lelkesedés pirja. A Tegnep sápadtan ül az elnöki székekben, majd lassanként átalakul vádoltak padjává. A vezető svábok említésekor szemmel láthatólag felszisszen, mintha találva érezné magát.

A Holnap befejezte előadását: kéri a demokratikus szellem őszinte megvilágítását, a kritikát.

Sorban emelkedtek szólásra a hallgatók: vádoltak és védőügyvédek egy személyben. Vannak, akik tagadnak, mások enyhítő körülményekre hivatkoznak. Ismét mások beismerő vallomást tesznek. De felszólalók és szótlank egyaránt látják és vallják: ha magyarok akarunk maradni, **le kell számolnunk a multtal és az egyedüli**

uj ufon, a demokrácia ösvényén kell indulnunk a jövő felé.

Szólásra emelkedik a Tegnep is: védekezik, bár keserves a védekezése és hitet próbál tenni az új, számára ismeretlen eszme mellett. Szavai végén egy régi talpnyaló elkiáltja magát: »Eljen a Főigazgató Ur! Egy-két tenyér összeverődik és a Tegnep elsüllyed a hatalmas karosszékben.

Elsüllyed... mert a gyér taps azt jelentette, hogy az előadó szavai a szívekbe hatoltak. Hogy a hallgatók hibásak, vagy hibátlanok, egyaránt belátták a mult bűneit és a Holnap által kijelölt ösvényen akarnak haladni. És követni akarja őket a tanulni- és élni-vágyó diákság is. Szakítani a tegnappal és követni a holnapot, mert az vezet a boldogság felé.

Főigazgató ur, kihirdetem a vizsgabizottság ítéletét: az utolsó dolgozat nem sikerült, ön megbukott...

G. Gy.

Hozzászólás a népbíró és újságíró vitájához

Népbíráink, akik elé Keller Mihály gyufagyári igazgató ügye került, egytől-egyig derék emberek, akik igyekeztek feladatukkal becsületesen megbirkózni. De mégsem csak a rossz rendelet az oka annak, hogy ezek a népi demokráciát egyenesen arcuító ítéletek létrejöhettek. Népbíráink maguk is hibákat követtek el. Ezeket a hibákat őszintén fel kell tárni, többek között azért is, mert helyre kell állítanunk a nép bizalmát fiatal, küzdő, kialakuló demokráciánk iránt.

Mik voltak ezek a hibák?

Népbíráink túlságosan ragaszkodtak a rendelet betűjéhez és nem voltak eléggé tekintettel a rendelet szellemére, rendeltetésére. Nem értették meg, hogy feladatuk nem az igazság serpenyőit szigorú egyensúlyban tartó »jogalkotás«, hanem hogy a magyar demokrácia magasabbrendű igazsága a reakció megsemmisítése, a néplelenség magatartás megtorlása és egyszersmindenkorra való kiküszöbölése a magyar életből. Ennek a Kellernek, aki valódi mintaképe egy egész életen át folytatott néplelenség viselkedésnek, sikerült ügyes manővereivel egy pillanatra elhallgaltatni bennünk a népi demokratikus hivatást.

A gyufagyári alkalmazottak köréből származó tanúk felsorakozásánál kiderült, hogy itt a gyárüzemi proletáriátus kétségkívül legvissamaradottabb, legiskolázatlanabb, legkevésbé osztályöntudatos rétegével van dolgunk. Elég nem helyeselhető az a meg nem értés, amit a Keller ellen megindult harc lényegével és jelentőségével szemben tanusítottak.

Nem értették meg és nem érezték át, hogy a gyufagyári munkásság egyáltalán a legelnyomottabb munkástömeghez tartozott, hogy ez a Keller igazgató az elnyomásnak szinte zseniális képviselője, hogy ezek a szerencsétlen gyufagyári proletárok ennek a mesteri módon üzött elnyomásnak áldozatait és hogy könyörtelen, szívtelen elnyomójuk és kínzójuk ellen elindított mozgalmuknak egy bizonyos tartalma van. Ez a tartalom pedig az, hogy a gyufagyári munkások osztálytudata, önbizalma és harci szelleme kifejlődés-

ben van, végre, évtizedes politikai és szervezeti elmaradottság és tompaság után. Ezt a folyamatot elősegíteni és támasztani pedig a népi demokrácia szerveinek egyik legfőbb feladata.

Nem szabadulhatunk attól a benyomástól, amely elhomályosította a proletár ösztönt a Népbírók balszárnyához tartozó elemekben a proletársorssal nem szolidaritás, vagy azt nem is ismerők befolyása.

Egy munkás.

H I R E K

Szolgálatos gyógyszerárak

Borbély József, Tisza Lajos-körút 20. Telefon: 22—68. Nagy Gy. örök. K. Hangay Levente dr., Boldogasszony-sugárút 31. Zakar örök. Máthé Mihály, Valéria-tér 1. Telefon: 16—95.

—oOo—

— **Lebegőzátok fel a házakat és díszítétek az ablakokat május elsején.**

— **Lapunk legközelebbi száma szerdán jelenik meg.**

— **Letartóztatta a rendőrség dr. Batizfalvy János egyetemi tanárt.** A szegedi rendőrség letartóztatta dr. Batizfalvy János egyetemi tanárt, a szegedi klinika nőgyógyászati osztályának volt igazgatóját. A letartóztatás alapjául szolgált, hogy Batizfalvy, aki egyébként német származású, szoros kapcsolatot tartott fenn a németekkel s magával a német konzullal is. Állandóan németbarát agitációt fejtett ki s a klinika értékes felszerelését, így többek között a pótolhatatlan rádiómot is elszállította Szegedről. Ha német tisztek érkeztek a városba, először őt látogatták meg. A Gestapo autóján költözött fel Pestre. Batizfalvy magatartásából feltételezhető, hogy adatokat szolgáltatott a német titkos ügynökségeknek.

— **Nem helyezték szabadlábra Bokor Antal rendőrkapitányt.** Az elmúlt napokban a budapesti lapokban hír jelent meg, amely szerint a szegedi rendőrség a nemrég letartóztatott Bokor Antalt, a külbeli rendőrkapitányt szabadlábrahelyezte. Kérdésünkre a szegedi rendőrség politikai osztályán kijelentették, hogy Bokor Antal szabadlábrahelyezésének híre nem felel meg a valóságnak s a rendőrkapitány az ügy végleges lefolytatásáig előzetes letartóztatásban marad. A hír tévesen került a budapesti lapokba.

— **Helyesbítés.** A Nemzeti Segély felkéri a nevelőszülőket, hogy a náluk ellátásban levő 6 éven felüli gyermekeket a május 1-i ünnepi felvonulásra a meghirdetett fél 9 helyett 8 órára hozzák be a Nemzeti Segély Kálvária-utca 8—10. számú székházához és délelőtt 12 órára jöjjenek értük.

— **Felhívom Szeged város népét és gyakorló orvosait,** hogy a vidékről, főleg Dunántulról érkező lázas betegeiket tetűre tüzetesen vizsgálják át, állandóan figyeljék és ha valamilyen betegséget észlelnének, vagy tetűt találnának, azt a tiszti főorvosi hivatalban a legközelebbi időn belül jelentsék Tiszti főorvos.

— **Esküvő.** Üveges László és Pintér. Inci házasságot kötöttek.

— **Kamaraszínház.** Eredeti bemutatóra készül a Kamaraszínház. Május 3-án mutatja be Hay Gyula »Németek« c. aktuális drámáját. A darab Lehotay Árpád kitűnő rendezésében, Sarlay Imre m. v. főszereplésével kerül színre. Hay Gyula az írói honoráriumát a Nemzeti Segély javára ajánlotta fel, így az előadásnak kettős kulturépítő szerepe van.

— **Diákok, tanárok, tanítók figyelme!** Felhívom a szegedi népiszkolák felső osztályos, valamint a közép-, közép-fokú- és szakiskolák tanulóit, tanítóit és tanárait, hogy az első szabad május 1-nek megünneplése alkalmával a Széchenyi-téren tartandó ünnepségen, teljes számban vegyenek részt. Gyülekezés és indulás az iskolából fél órával az ünnepség megkezdése előtt. Tanke-reületi főigazgató.

— **A Vígslapad május 1-én diszelőadás keretében nyitja meg kapuját »Kacagó tavasz« című műsorával.** Ez alkalommal Szűri Kálmán György május 1-i ünnepi verset szaval a többi szereplő: Salamon Béla, Hlafky Edit, Boross Géza, Keleti László, Hódossy Judit, Radó László, Major Arany, Polgár Margit, a Duo Hargitay és a Duo Arganta természetesen a diszelőadást követő előadásokon is naponta fellép a gazdag műsorban.

— **Köszönetnyilvánítás.** Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk f. évi április 8-án elhunyt öz. Katona Józsefné szül. Szász Julianna anyánk, nagyanyánk és dédanyánk végtisztességén megjelentek, részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló Katona család.

— **Városi kereskedelmi középiskolások!** Kedden reggel fél 9-kor gyülekezés a színház előtt. Megjelenés kötelező. A tanítás csütörtöktől kezdődik. Igazgatóság.

Szakszervezeti hírek

A kisiparban dolgozó bőripari munkások kedden reggel fél 9-kor gyülekeznek a felsővárosi cipőgyár előtt.

Bőripari munkások nagygyűlése szerdán délelőtt 10 órakor a szakszervezeti székházban, Horthy M.-u. 8. I.

Színház :-: Művészet

A színházi iroda hírei:

— **Diszelőadás a Városi Színházban.** Május 1-ét a Városi Színház diszelőadás keretében ünnepi meg. Bemutatóra kerül a Moszkvában élő, kiváló magyar írónak, Hay Gyulának »Tiszazug« című drámája, amely életerős, hűséges képben tárja elénk a magyar falu súlyos problémáit. A kitűnő darab Lehotay Árpád rendezésében, a színház legkiválóbb rendezésében kerül színre. A bemutatás előtt ünnepi műsor lesz, amelynek számai a következők: Internationale, előadja a színház színművészei a zenekar kíséretével, dr. Baranyi János vezényletével; Petőfi: Egy gondolat bánt engemet... szavalja Lehotay Árpád; Ünnepi beszéd, tartja Szirmai István; Weiner Leó: Régi magyar táncok, előadja a színház vonózenekara, vezényli dr. Baranyi János. — Jegyek elővételben válthatók a színház pénztárában délelőtt 9-től fél 1-ig és délután 3-tól 6-ig.

—oOo—

Színházi műsor:

Május 1-én, kedden délután fél 6 órakor Tiszazug, szerdán Tiszazug, csütörtöktől—vasárnapig A csárdáskirálynő.

— **Vasárnap délelőtt 10 órakor Tiszazug, munkáselőadás.**

— **Vasárnap délután fél 3, János vitéz, hétfőn A csunya lány, kedd A csárdáskirálynő.**

— **Pénztárnyitás: délelőtt 9—fél 1-ig, délután 3-tól, vasárnap és ünnepnap délután 2 órától.**

Vígslapad műsora:

Minden délután 5 órakor, vasárnap és ünnepnapokon két előadás 2 és 5 órai kezdettel

Kacagó tavasz

színészek és artisták parádés revüje.

SZÉCHENYI MOZI

Május 1 és 2-án, kedden és szerdán ünnepi előadások!

Sarlay Imre a Városi Színház tagja szaval, utána Mickey Rooney és Judy Gerlaud, Paul Whitemann ragyogó amerikai attrakciója

LA CONGA

Muzsika, szerelem, vígámság.

Előadások kezdete: fél 3, negyed 5 és 6 órakor. Jegyelővétel: d. e. 11—12 óráig és az előadás kezdete előtt fél órával.

KORZÓ MOZI

Május 1 és 2-án, kedden és szerdán ünnepi előadások!

A filmgyártás csodája:

Walt Disney színes világhírműje

Hóhéherke és a hét törpe

Az ünnepi szavallatot

CSILLAG ISTVÁN

a Városi Színház művésze adja elő.

BELVÁROSI MOZI

Május 1 és 2-án, kedden és szerdán ünnepi előadások!

Sarlay Imre a Városi Színház tagja szaval, utána az amerikai Metrofilm nagy slágere

Bohrány a cirkuszban

zenés komédia a három nagy nevetetével: GAUCHO, CHIKO, HARPO.

Előadások kezdete: fél 3, negyed 5 és 6 órakor. Jegyelővétel: d. e. 11—12 óráig és az előadás kezdete előtt fél órával.